

Utbildningsinspektion i Junkaremålsskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–9

Obligatorisk särskola årskurserna 1–10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Tranås och besökt Junkaremålsskolan den 22–24 april 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Junkaremålsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Junkaremålsskolan intervjuades rektorerna, lärare, elevvårdspersonal, föräldrar och elever. Inspektörerna besökte även lektioner i flertalet årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i rektorsområdet (alt skolan) utgör underlag för bedömningen.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Junkaremålsskolan	Antal elever
Förskoleklass	46
Grundskola	697
Obligatorisk särskola	18

Källa: Skolans uppgifter

Junkaremålsskolan är belägen i centrala Tranås, med gångavstånd till Tranås simhall och Bredstorps idrottsplats med ishall, bandybana, tennishall, fotbollsplaner och friidrottsbanor. Skolan vill profilera sig som en hälsoinriktad skola där ämnet idrott och hälsa ges stort utrymme. Skolgården gränsar till ett strövområde. Rås gård och sjön Illern ligger på promenadavstånd.

Junkaremålsskolan är delad i två enheter, F–5 och 6–9. Det finns två arbetslag i F–5 och fyra arbetslag i 6–9. Dessutom finns tre fritidshemsavdelningar. På skolan bedrivs även särskoleverksamhet för elever som är placerade i grundsärskolan och träningsskolan.

Bedömningarna av verksamheten i den obligatoriska särskolan görs i kommunrapporten.

Helhetsbedömning

Junkaremålsskolan erbjuder en verksamhet som överlag är av god kvalitet. I stort sett all pedagogisk personal vid skolan har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Skolans kunskapsresultat ligger i nivå med resultatet i riket avseende andelen behöriga till nationellt program i gymnasieskolan. Elever med fullständiga slutbetyg har ökat med 13 procent under den senaste femårsperioden och ligger nu över riksgenomsnittet. Rektorerna framhäver att skolans satsning på lärare som utsetts till ambassadörer i svenska och matematik, samt satsningen på NTA (naturvetenskap och teknik för alla), har bidragit till att utveckla ämnena svenska, matematik och de naturorienterade ämnena, och därigenom nå bättre resultat. Dock måste rektorerna ta ansvar för att det görs en tydlig uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen i förhållande till de nationella målen i årskurs 5, såväl på individ- som skolenivå. Skolan har goda rutiner för att identifiera stödbehov och sätter in åtgärder för att möta elever i behov av särskilt stöd. För elever som befarsas att inte nå målen upprättas åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammen avspeglar skolans inkluderande synsätt, som såväl rektorerna som elevvårdsteamet betonar, eftersom mål både på organisatorisk nivå och gruppnivå skrivs fram för att hjälpa eleven i sitt skolarbete. Dock måste rektorerna tillse att elever med behov av studiehandledning på sitt modersmål får detta stöd.

Skolan har ett lugnt och positivt arbetsklimat. Relationerna såväl mellan elever som mellan vuxna och elever förefaller goda, och studiemiljön är tydligt inriktad på lärande. Intervjuade elever uppger att de känner sig trygga och trivs, och skolans kamratstödjare har en viktig roll för att upptäcka eventuella kränkningar. Skolans likabehandlingsplan måste däremot revideras så att den uppfyller lagens krav, genom att tydligare beskriva de specifika insatser som skolan avser att vidta under kommande verksamhetsår. Trots det lugna klimatet, som enligt elevvårdsteamet kännetecknats av relativt få kränkningssärenden under det senaste året, bör skolan utveckla sitt förebyggande värdegrundsarbete i linje med likabehandlingslagens syfte att motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Skolans båda rektorer bör fortsätta sitt påbörjade arbete med att förbättra skolans systematiska kvalitetsarbete, för att på bästa sätt ta tillvara resultaten och omsätta dessa i konkreta åtgärder. Samverkan inom skolan i ett F–9-perspektiv för att stödja elevernas långsiktiga lärande bör utvecklas. Skolan bör också skapa ett gemensamt förhållningssätt samt hitta former för att öka elevernas inflytande så att elevinflytandet inte varierar mellan arbetslag och ämnen i den utsträckning som det gör

idag. En förutsättning för att elevers rätt till inflytande och påverkan ska tillgodoses är att skolan tydligt försöker klargöra vilka mål utbildningen har för eleverna.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas:

- Elevernas kunskapsutveckling följs inte upp och utvärderas på ett systematiskt sätt i samtliga ämnen (avsnitt 2.7 läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Elever i behov av studiehandledning på sitt modersmål får inte detta behov tillgodosett (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Skolan anordnar inte svenska som andraspråk så att det motsvarar kraven i grundskoleförordningen och kursplanen för ämnet (2 kap. 15–16 §§ grundskoleförordningen och grundskolans kursplaner).
- Skolan har inte tillsett att beslut om placering i särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång tillkommit i enlighet med förordningen (5 kap. 5 och 10 §§ grundskoleförordningen, 8 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Skolan genomför inte en systematisk uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 1 och 2.8 läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (3 och 3 a §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolan bör utveckla elevernas individuella utvecklingsplaner.
- Skolan bör utveckla elevernas inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer. Att målen för utbildningen klargörs för eleverna är en viktig förutsättning för deras möjligheter till inflytande.
- Skolan bör i högre utsträckning se till att undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov.
- Skolans arbete bör i högre utsträckning inriktas på att ge utrymme för olika kunskapsformer och att skapa ett lärande där dessa former balanseras och blir till en helhet.
- Skolan bör utveckla samverkan inom skolan i ett F–9-perspektiv för att stödja elevernas långsiktiga lärande. Skolan bör också förbättra informationen i överlämnandet från årskurs 5 till årskurs 6.

4 (16)

- Skolan bör utveckla det förebyggande arbetet för att förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.
- Rektorerna bör i högre utsträckning verka som pedagogiska ledare i syfte att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.
- Skolans kvalitetsarbete bör bli mer systematiskt och ge större utrymme åt undervisningens innehåll och resultat. Skolans egna analyser av skolans samlade kunskapsresultat bör i högre grad ligga till grund för kvalitetsarbetet.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *ansevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 1: Andel elever i procent som uppnått målen i årskurs 5 på de nationella ämnesproven 2006-2007.

	2006	2007
Svenska	95	94
Engelska	92	87
Matematik	98	98

Källa: Skolans uppgifter

Tabell 2: Andel elever i procent som uppnått målen i årskurs 9 på de nationella ämnesproven 2006-2007.

	2006	2007
Svenska	96	100
Engelska	96	93
Matematik	92	90

Källa: Skolans uppgifter

Tabell 3: Resultatmått för elever i årskurs 9 år 2005–2007.

	Junkaremålsskolan			Tranås kommun			Riket		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Meritvärde	194,0	208,0	205,0	196,2	206,9	205,2	206,3	206,8	207,3
-Flickor	202,5	224,6	213,1	203,9	220,8	214,6	217,3	218,3	218,8
-Pojkar	184,7	195,9	197,2	189,6	195,1	196,2	195,8	195,7	196,5
Andel (i procent) behöriga till nationellt program	93,0	93,9	89,0	92,4	93,8	89,8	89,2	89,5	89,1
-Flickor	95,5	98,6	93,3	91,3	96,2	94,4	90,7	90,7	90,4
-Pojkar	90,3	90,6	85,0	91,3	91,7	85,6	87,7	88,3	87,9
Andel (i procent) med fullständigt slutbetyg	77,5	84,8	83,2	74,4	84,0	78,9	75,5	76,0	76,1

Källa: Skolverkets statistik

Kommentar:

Som framgår av tabell 3 ovan uppnår Junkaremålsskolan kunskapsresultat i nivå med resultatet i riket avseende andelen behöriga till nationellt program i gymnasieskolan. Meritvärdet och andelen elever med fullständiga slutbetyg har ökat under de senaste två åren. Elever med fullständiga slutbetyg har ökat avsevärt under den senaste femårsperioden. År 2003 saknade mer än 30 procent av eleverna ett fullständigt slutbetyg.

Vad gäller pojkars och flickors resultat finns inga direkt anmärkningsvärda skillnader även om det är en klar övervikt av pojkar bland de elever som inte nådde målen i något av de behörighetsgivande ämnena svenska, matematik och engelska under 2006 och 2007.

Tabell 1 och 2 ovan visar att de allra flesta elever nådde målen på de nationella ämnesproven i svenska, matematik och engelska såväl i årskurs 5 som i årskurs 9 under de senaste två åren.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om en framåtsyftande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Intervjuade föräldrar är överlag nöjda med utvecklingssamtalen, och anser att informationen om deras barns kunskapsutveckling är tydlig. Omdömen i samtliga ämnen lämnas till mentorerna inför utvecklingssamtalen. Föräldrarna uppger även att rektor klargör utbildningsmålen för föräldrarna varje läsår. Om kunskapsresultaten i alla ämnen utvärderas i förhållande till de nationella målen i årskurs 5, och framåtsyftande mål för elevernas kunskapsutveckling tydligare framgår av elevernas individuella utvecklingsplaner, kan uppföljningen och kommunikationen av elevernas kunskapsresultat förbättras.

Uppföljning av alla ämnen

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Intervjuerna visar att det i Junkaremålsskolan inte görs någon tydlig uppföljning av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen i förhållande till de nationella målen i årskurs 5. Inspektörerna bedömer att lärarna i högre utsträckning allsidigt bör följa upp och utvärdera varje elevs kunskapsresultat i alla ämnen. Se vidare under Rektors ansvar.

Individuell utvecklingsplan

Enligt grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Lärarna på Junkaremålsskolan informerar kontinuerligt eleven och elevens vårdnadshavare om elevens skolgång och en individuell utvecklingsplan upprättas vid utvecklingssamtalet. De individuella utvecklingsplaner som inspektörerna tagit del av ger dock inte alltid eleven den kunskap om det egna lärandet och den egna utvecklingen som är ett av syftena med planen. Det som skrivs under rubriken "Detta vill/behöver jag bli bättre på" i planerna är ofta beskrivningar av vilket beteende som eleven behöver förändra och vad eleven ska arbeta med, och inte framåtsyftande mål som är kopplade till kursplanemål. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla de individuella utvecklingsplanerna så att de framåtsyftande målen för elevernas kunskapsutveckling tydligt framgår.

1.3 Bedömning och betygssättning**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevens kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning,
- om lärarna vid bedömning och betygssättning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna,

- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna,
- om betyg sätts enligt författningarnas krav,
- om betygskatalog förs enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Bedömning och betygssättning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Junkaremålsskolans lärare för diskussioner kring normering av betygssättningen i arbetslag och ämnesgrupper för att åstadkomma en likvärdig bedömning och betygssättning. Betygsdiskussioner med lärare från andra skolor i kommunen förekommer på gemensamma studiedagar.

Inspektörerna bedömer att skolan har ett aktivt arbete för en hög grad av likvärdighet i betygssättningen, och att lärarna vid bedömning och betygssättning gör en allsidig bedömning av elevens kunskaper samt utgår från de nationella målen i kursplanerna och betygskriterierna.

Skolans betygskatalog förs enligt bestämmelserna i grundskoleförordningen. Dock vill inspektörerna påpeka att de skriftliga omdömen som skolan utfärdar till elever som inte uppnått målen i slutet av det nionde skolåret ska innehålla en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i ämnet eller ämnesblocket där eleven inte nått målen. Av omdömet kan också framgå de stödåtgärder som har vidtagits.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna kunde se exempel på varierad och stimulerande undervisning, och det finns en strävan från många pedagoger att skapa helhet och sammanhang i utbildningen. Skolan bör dock ge eleverna större möjligheter att utveckla sina förmågor att reflektera och argumentera för sitt tänkande, i linje med strävansmålen i läroplan och kursplaner. Skolan bör även utveckla samverkan inom skolan i ett F–9-perspektiv för att stödja elevernas långsiktiga lärande samt förbättra elevinflytandet.

Arbetet i förskoleklassen har en god balans mellan lek och organiserat lärande som stimulerar barnens utveckling och lärande.

Utrymme för olika kunskapsformer

Av läroplanen framgår att kunskap kommer till uttryck i olika former – såsom fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet – som förutsätter och samspelar med varandra. Skolans arbete måste inriktas på att ge utrymme för olika kunskapsformer och att skapa ett lärande där dessa former balanseras och blir till en helhet. Av kursplanerna framgår att eleverna i undervisningen ska få utveckla förmågan att dra slutsatser och generalisera samt förklara och argumentera för sitt tänkande.

I intervjuer med lärare framkommer att undervisningen utgår från de nationella kursplanerna och skolans arbetsplaner där lokala konkretiseringar av målen gjorts. Till stor del har de konkretiserade målen utgått från uppnåendemålen och inte från strävansmålen. Av elevintervjuerna framkommer också att inslag för att träna problemlösning, förmågan att kritiskt granska fakta och förhållanden samt bedöma konsekvenser varierar i hög grad. Inspektörerna bedömer att skolans arbete i högre utsträckning bör inriktas på att ge utrymme för olika kunskapsformer och att skapa ett lärande där dessa former balanseras och blir till en helhet. Eleverna bör i större utsträckning få utveckla sina förmågor att reflektera och argumentera för sitt tänkande, i linje med strävansmålen i läroplan och kursplaner.

Inflytande och ansvarstagande för egna lärandet

Av läroplanen framgår att elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet samt att de får ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Detta inflytande ska öka med stigande ålder och mognad. Av intervjuerna framgår att eleverna i varierande grad har ett inflytande över redovisningsformer, arbetsformer och innehållet i undervisningen. Inflytandet varierar dock mellan ämnen och lärare. Av intervjuerna framgår också att elevernas kännedom om målen varierar i hög grad.

Inspektörerna bedömer att skolan bör skapa ett gemensamt förhållningssätt och hitta former för att öka elevernas inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och se till att inflytandet ökar i takt med stigande ålder och mognad. Skolan bör även göra ytterligare ansträngningar att klargöra målen för utbildningen för eleverna.

Samverkan inom skolan

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan samverka för att skapa helheter och göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande och läraren ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Med utgångspunkt i intervjuer och iakttagelser drar inspektörerna slutsatsen att man på Junkaremålsskolan samverkar inom arbetslag och respektive enheter men att man på skolan kan få till stånd ett bättre samarbete för att skapa långsiktighet och kontinuitet i elevernas utveckling och lärande. Överlämnandekonferenser förekommer men elevernas lärande bör i högre utsträckning ses i ett långsiktigt, progressivt perspektiv. Inspektörerna gör bedömningen att skolan bör utveckla samverkan inom skolan i ett F–9-perspektiv för att stödja elevernas långsiktiga lärande. Skolan bör även förbättra informationen i överlämnandet från årskurs 5 till årskurs 6.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid utarbetas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Åtgärdsprogram upprättas för elever som befaras att inte nå målen. Den nya rektorn på F–5 och specialpedagogen som har ett övergripande specialpedagogiskt ansvar har påbörjat ett arbete med att se över så att alla elever i behov av det har ett åtgärdsprogram. De åtgärdsprogram inspektörerna tagit del av är överlag av god kvalitet, har såväl kortsiktiga delmål som långsiktiga mål, och en tydlig ansvarsfördelning avseende åtgärder. Skolans inkluderande synsätt, som såväl rektorerna som elevvårdsteamet betonar, blir tydligt i åtgärdsprogrammen där mål på organisatorisk nivå och gruppnivå skrivs fram för att hjälpa eleven i sitt skolarbete. Skolan har goda rutiner för att identifiera och kartlägga stödbehov. Skolan sätter in åtgärder för att möta elever i behov av särskilt stöd, och rätten till stöd tillgodoses överlag, förutom till de elever som behöver studiehjälp på sitt modersmål. Skolan kan emellertid förbättra individanpassningen av undervisningen, i syfte att ge eleverna ytterligare stimulans och utmaningar.

Individanpassad undervisning

Enligt läroplanen ska undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling.

Läraren ska utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. I intervjuerna med lärarna och rektorn uppges att skolan försöker individanpassa undervisningen, men att skolan generellt haft svårare att individanpassa undervisningen till de elever som har behov av ytterligare stimulans och utmaningar. Inspektörerna bedömer att undervisningen i högre utsträckning bör anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Särskilt stöd

Enligt grundskoleförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det. Rektorsintervjun visar att kännedom om förordningens krav saknas. Enligt rektorerna och personalen finns det nyanlända elever som har ett stort stödbehov, inte minst av studiehandledning på sitt modersmål. Inspektörerna bedömer att rektorerna måste undersöka och tillgodose de behov som finns avseende studiehandledning på modersmålet.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Intervjuade elever uppger att de känner sig trygga i skolan. Även intervjuade föräldrar menar att skolan överlag är en trygg miljö. Skolan har tillsammans med eleverna i alla klasser upprättat ordningsregler. Varje klass i årskurs 3–9 har två kamrattstödjare. Inspektörerna kan konstatera att det på lektionerna råder god arbetsro och ett positivt arbetsklimat, och att studiemiljön är inriktad på lärande. En bidragande orsak till att det råder ett lugnt klimat i korridorerna i 7–9-byggnaden är att skolan

har en skolvärd, menar intervjuade lärare. Enligt elevvårdsteamet har det förekommit några enstaka mobbningsärenden under det senaste läsåret, men de har uppfattningen att skolans personal snabbt har reagerat och vidtagit nödvändiga åtgärder. Skolan har ett förebyggande värdegrundsarbete på en schemalagd lektion i veckan där eleverna arbetar med värderingsövningar ur en så kallad kompispärm. Detta förebyggande värdegrundsarbete kan dock ytterligare inriktas mot att främja barns och elever lika rättigheter samt motverka diskriminering.

Värdegrundsarbete

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och motverka annan kränkande behandling. På Junkaremålsskolan finns ett aktivt förebyggande värdegrundsarbete, men i intervjuer framkommer att detta arbete inte i någon större utsträckning är kopplat till de ovan nämnda diskrimineringsgrunderna. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla det förebyggande arbetet för att förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Likabehandling

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Planen ska årligen följas upp och ses över.

Skolan har upprättat en likabehandlingsplan. Planen innehåller till vissa delar det som krävs av en sådan plan. Den innehåller definitioner av begrepp, en allmän översikt över skolans förebyggande arbete, samt vilka åtgärder som ska vidtagas vid misstänkt eller upptäckt kränkning. Däremot saknas en specifik redovisning av verksamhetens behov, utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året.

Inspektörerna bedömer att likabehandlingsplanen måste innehålla en specifik redovisning av verksamhetens behov och planerade åtgärder, för att uppfylla lagens krav.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,
- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Det har i inspektionen inte framkommit annat än att eleverna på Junkare målsskolan i huvudsak har tillgång till en likvärdig utbildning. Skolan har ändamålsenliga lokaler och nödvändig utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning och skolan tar ansvar för att eleverna kan använda informationsteknik som ett verktyg för kunskapssökande och lärande. Eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning. Elevers val, som syftar till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen, erbjuds eleverna enligt förordningens krav. Elever som bedöms ha behov av ämnet svenska som andraspråk, får dock inte undervisning i detta ämne enligt förordningens krav.

Garanterad undervisningstid

Av grundskoleförordningen framgår att undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas om det behövs, för elever med ett annat modersmål än svenska. Undervisningen ska anordnas i stället för undervisning i svenska och ska följa kursplanen för ämnet. På Junkare målsskolan får elever som bedöms ha behov av ämnet svenska som andraspråk stöd i ämnet vid några tillfällen i veckan. Svenska som andraspråk betraktas inte som ett eget ämne som ska anordnas i stället för ämnet svenska. Skolan måste anordna svenska som andraspråk så att det motsvarar kraven i förordningen och kursplanen för ämnet.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

I stort sett all pedagogisk personal vid skolan har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver och får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt. Rektorerne har genom erfarenhet och utbildning förvärvat pedagogisk insikt.

3.3 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna,
- om lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Intervjuerna visar att skolans båda rektorer är förtrogna med verksamheten och tar ansvar för att utbildningen utvecklas i flera avseenden. Rektorn som har ansvaret för skolans F–5-verksamhet har endast innehaft sin tjänst under två månader men har trots denna korta tid blivit förtrogen med det dagliga arbetet. Skolan har rutiner som säkerställer att lagen om registerkontroll följs. Det pedagogiska ledarskapet bör dock utvecklas, och rektorerna måste ta ansvar för att beslut fattas enligt förordningens krav.

Rektor som pedagogisk ledare

Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. I flera personalintervjuer framkommer att personalen efterfrågar ett tydligare pedagogiskt ledarskap och en tydligare vision från ledningen. Rektorerna bör i högre utsträckning verka som pedagogiska ledare i syfte att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat

Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. Inspektörerna gör bedömningen att det på Junkaremålsskolan finns en medvetenhet om vikten av att följa elevernas resultat på elevnivå men också på grupp- och skolnivå. Till stor del gör dock inte Junkaremålsskolan någon tydlig och systematisk uppföljning i årskurs 5 på skolnivå i andra ämnen än svenska, matematik och engelska för sina elever. Inspektörerna bedömer att skolan saknar en helhetsbild av elevernas kunskaper och att rektorn därför måste tillse att elevernas kunskapsresultat systematiskt följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen.

Rektors beslutsfattande

Enligt grundskoleförordningen kan elever ges särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp om det finns särskilda skäl. Styrelsen för utbildningen ska efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare besluta i fråga om elevens placering i en sådan grupp. Elevens vårdnadshavare måste informeras om att beslutet får överklagas hos Skolverkets överklagandenämnd. Om en elev inte kan få en utbildning som i rimlig grad är anpassad efter elevens situation och förutsättningar, får styrelsen efter att ha hört elvvårdskonferensen besluta om anpassad studiegång för eleven. Därvid får avvikelser göras från timplanen. På Junkaremålsskolan finns elever som har placerats i särskild undervisningsgrupp och elever med anpassad studiegång, men i intervjun med rektorerna framkommer att de beslut som grundskoleförordningen kräver saknas. Inspektörerna bedömer att skolan måste säkerställa att det upprättas beslut om anpassad studiegång och att det finns överklagandehänvisning i besluten om särskild undervisningsgrupp.

3.4 Kvalitetsarbete**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen,

- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Skolan har till stor del saknat ett kvalitetsarbete, och den senaste kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav. I den nuvarande ledningsgruppen finns dock goda intentioner att i högre utsträckning bedriva ett mer systematiskt kvalitetsarbete där även elever och föräldrar involveras i arbetet.

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Rektorn har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. På Junkare målsskolan gör mentorerna utvärderingar tillsammans med eleverna och även i arbetslagen i slutet av varje läsår. I rektorsintervjun framkommer att skolans ledning är i färd med att arbeta fram en ny modell för kvalitetsarbetet. En del av detta arbete, menar rektorerna, är att ta fram elev- och föräldraenkäter i syfte att kvalitetssäkra undervisningen och förbättra progressionen i ett långsiktigt perspektiv. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsarbete bör bli mer systematiskt och ge större utrymme åt undervisningens innehåll och resultat. Skolans egna analyser av skolans samlade kunskapsresultat bör i högre grad ligga till grund för kvalitetsarbetet.

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisningen ska kvalitetsredovisningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas liksom uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen. För kvalitetsredovisningar som gäller läsår ska likabehandlingsplanen utvärderas första gången för kvalitetsredovisningar som avser läsåret 2006/2007. Kvalitetsredovisningen ska utarbetas under medverkan av elever, lärare och övrig personal. Elevernas vårdnadshavare ska också ges möjlighet att delta i arbetet. Skolans senaste kvalitetsredovisning innehåller inte de delar som förordningen kräver. Några tydliga resultat i något av kursplanernas ämnen går inte att utläsa. Inspektörerna bedömer att Junkare målsskolans kvalitetsredovisning måste utvecklas genom att tydligt redovisa skolans kunskapsresultat. Vidare måste den

16 (16)

innehålla tydligare bedömningar av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats samt beskriva vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Dessutom måste en uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan redovisas.

Datum Ort

2008-08-22 Lund

Lennart Hansson

Birgitta Nilsson